

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВСП «РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія *економічних дисциплін*

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма Менеджмент
(назва освітньо-професійної програми)
галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)
спеціальність 073 Менеджмент
(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація _____
(назва спеціалізації)
відділення економічне
(назва відділення)

Рівне – 2024 рік

Програму навчальної дисципліни ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА розроблено на основі освітньо-професійної програми «Менеджмент», спеціальності 073 Менеджмент, галузі знань 07 Управління і адміністрування, затвердженої Вченою радою НУБіП України, протокол від 28 вересня 2022 року №10

Розробники: Прончук Людмила Василівна, викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії

Програму навчальної дисципліни розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії економічних дисциплін

Протокол від 27 серпня 2024 р. № 1

Голова циклової комісії економічних дисциплін

27 серпня 2024 р.

(підпис)

Оксана КОНОНЧУК

(ініціали та прізвище)

Погоджено методичною радою ВСП «РФК НУБіП України»

Протокол від 27 серпня 2024 р. № 1

27 серпня 2024 р.

Голова

(підпис)

Людмила БАЛДИЧ

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	60
Кількість кредитів ECTS	2
Кількість змістових модулів	2
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма контролю	залік
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
Форма навчання	денна форма навчання
Рік підготовки	2024-2025
Семестр	7
Аудиторні години:	28
Лекційні	18
Практичні	10
Семінарські	
Самостійна робота	32
Кількість тижневих годин для денної форми навчання; аудиторних	2 години

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Методологія вивчення дисципліни включає повну сукупність конкретних методів, а саме: історичний і макроекономічний (народногосподарський) підхід до оцінки процесів і явищ, що відбуваються на підприємстві; альтернативність розв'язання тих або інших господарських завдань.

Дисципліна Фінанси підприємства тісно пов'язана з такими навчальними дисциплінами, як "Економіка підприємства", "Фінансовий облік", "Податкова система", "Фінанси", "Гроші та кредит".

Метою вивчення дисципліни є: формування системи базових знань з теорії і практики: фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємств.

Внаслідок вивчення дисципліни "Фінанси підприємства" студент повинен знати:

- сутність фінансів підприємств, їх функції і значущість в ринковій економіці;
- фінансові відносини, що виникають у процесі господарської діяльності підприємства та принципи їх організації;
- сутність грошових коштів, доходів, фінансових результатів і фінансових ресурсів, порядок їх формування, розподілу та використання на підприємствах;
- сутність та організацію кредитування підприємств, фінансування капітальних вкладень і фінансового планування на підприємствах;
- взаємовідносини підприємств з бюджетом і позабюджетними фондами;
- взаємовідносини підприємств з комерційними банками;
- організацію фінансової роботи на аграрних підприємствах;

- завдання й функції фінансової служби підприємства. Уміти:
- оформляти банківську і розрахункову документацію;
- визначати фінансові результати діяльності підприємств та порядок їх розподілу;
- визначати потребу в оборотних коштах та джерел їх покриття;
- визначати показники кредитоспроможності підприємств та заключати кредитні угоди;
- розраховувати показники стану та ефективності використання основних фондів;

Очікувані результати навчання:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 05. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 07. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

СК 01. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 02. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами законодавства.

СК 08. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання:

РН 02. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства, застосовувати і використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

РН 03. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.

РН 04. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 05. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН 06. Дотримуватися чинного законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 07. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для вирішення професійних завдань.

РН 08. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 09. Проводити пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 10. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 11. Застосовувати принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 12. Використовувати інформацію фінансової звітності для її аналізу.

РН 14. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети.

РН 17. Демонструвати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень особистого професійного розвитку.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Поняття фінансів підприємств, організація розрахунків підприємства, формування прибутку, оподаткування підприємства

Тема 1. Сутність і основи організації фінансів підприємств

Поняття, суть і місце фінансів підприємств у фінансовій системі. Функції фінансів як внутрішня властивість і форма прояву їх сутності.

Поняття грошових фондів і фінансових ресурсів підприємств. Економічні методи і способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування фінансових ресурсів. Поділ коштів підприємств на власні, позичені і залучені.

Основи організації фінансів підприємств: саморегулювання, самоокупність і самофінансування.

Визначення оптимального ризику в фінансовій діяльності підприємств. Грошові і натуральні резерви.

Форма власності, галузеві і організаційні фактори, що визначають особливості фінансів підприємств в різних сферах і структурах економіки.

Фінанси підприємств в умовах ринкової економіки. Демоніполізація виробництва і обігу. Приватизація державних підприємств. Розвиток малого бізнесу, приватного підприємства. Сутність фінансової діяльності та управління нею.

Зміст, завдання й організація фінансової роботи на підприємствах.

Завдання та функції фінансових служб. Фінансовий менеджмент на підприємстві.

Підприємство у сфері фінансово-правових відносин. Законодавча база фінансової діяльності підприємств в Україні.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств

Суть і значення грошових розрахунків в організації виробничо-господарської діяльності підприємств. Способи і форми розрахунків.

Види рахунків, що відкриваються підприємствами. Порядок відкриття в банку розрахункового, валютного, позичкових рахунків. Використання коштів з розрахункового рахунку.

Організація безготівкових розрахунків, вимоги до їх проведення, сфера використання. Розрахунки платіжними інструкціями. Розрахунки платіжними вимогами-інструкціями. Розрахунки чеками. Розрахунки акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Клірингові розрахунки. Особливості розрахунків при наданні факторингових послуг підприємствам. Готівково-грошові розрахунки на підприємстві і сфера їх застосування.

Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст, значення для забезпечення господарської діяльності. Порядок пред'явлення претензій по розрахунках. Санкції в системі грошових розрахунків і платежів.

Оформлення документів на відкриття рахунків в банку. Заповнення розрахунково-платіжної документації.

Тема 3. Формування і використання прибутку

Характеристика фінансових результатів господарської діяльності підприємств. Роль та місце прибутку в економіці підприємства.

Прибуток від реалізації продукції. Фактори, що впливають на формування прибутку. Формування собівартості продукції. Фактори, що впливають на формування прибутку. Формування собівартості продукції і її вплив на прибуток. Встановлення цін на продукцію і формування прибутку. Рентабельність продукції. Прибуток від реалізації інших активів. Позареалізаційний прибуток, його і склад і формування.

Прогнозування і планування прибутку підприємств. (Методи розрахунку прибутку. Чистий прибуток підприємств, його розподіл і використання. Внутрішньосистемний розподіл прибутку підприємств.

Економічні методи регулювання розподілу і використання прибутку.

Економічний зміст прибутку. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємств.

Балансовий прибуток і його склад.

Розподіл прибутку підприємств і його економічне значення. Пропорції розподілу прибутку між підприємствами і централізованими фондами.

Необоротні прибутки (необоротні збитки).

Розподіл прибутку підприємств.

Тема 4. Оподаткування підприємства

Сутність, призначення і функції податків. Законодавча база оподаткування підприємств в Україні.

Поняття, що застосовуються в оподаткуванні.

Сутність податкової системи, принципи її побудови, види податків та джерела їх сплати.

Непрямі податки. Податок на додану вартість. Акцизний збір.

Прямі податки. Оподаткування прибутку підприємств. Оподаткування доходів фізичних осіб. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності та інших доходів.

Податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів. Плата (податок) за землю. Плата за воду. Сплата єдиного податку.

Фіксований сільськогосподарський податок.

Місцеві податки та збори. Комунальний податок. Податок з реклами. Місцеві збори. Джерела і порядок погашення податкових зобов'язань платником податків.

Обчислення основних податків, які сплачують підприємства. Заповнення податкових декларацій.

Тема 5. Оборотні кошти та їх організація на підприємствах

Оборотні засоби та засоби обігу. Власні та залучені оборотні засоби. Методи визначення потреб в обігових коштах. Метод прямого обчислення потреби в обігових коштах і сфери його застосування. Поняття норм і нормативів обігових коштів. Економічний метод обчислення потреби в обігових коштах і його використання.

Показники стану обігових коштів. Нестача власних обігових коштів, методи її визначення і джерела поповнення. Залишок власних обігових коштів і його використання.

Показники ефективності використання власних обігових коштів. Обертання обігових коштів і шляхи його прискорення. Коефіцієнти оборотності і завантаження обігових коштів.

Суть обігових коштів і їх організація. Склад і структура обігових коштів. Розміщення обігових коштів. Джерела формування коштів. Власні обігові кошти. Позичені і залучені обігові кошти.

Обчислення показників стану та ефективності використання власних обігових коштів. Фінансові джерела формування оборотних коштів.

Змістовний модуль 2. Кредитування та оцінювання фінансового стану підприємства.

Тема 6. Кредитування підприємств

Необхідність участі банківських кредитів у формуванні фінансових ресурсів підприємства. Види кредитних відносин. Кредитування сільськогосподарських підприємств

Банківське та небанківське кредитування. Способи забезпечення кредиту підприємств

Механізм кредитування. Контроль за використанням кредиту. Погашення кредитів. Порядок нарахування відсотків за кредитними та депозитними операціями.

Принципи й об'єкти кредитування. Особливості кредитування в аграрному бізнесі.

Сутність кредиту. Методика розрахунку необхідної суми кредиту. Термін користування. Строки й джерела погашення наданого кредиту.

Лізингове кредитування підприємств в аграрному виробництві. Державне кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.

Оцінка позичальника. Оформлення кредитного договору. Нарахування відсотків за кредитним та депозитними операціями.

Тема 6. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Сутність основних засобів як матеріальних цінностей. Основні засоби виробничого та невиробничого характеру. Оцінка та відтворення основних засобів. Знос і амортизація основних засобів. Методи амортизації основних засобів.

Показники стану та ефективності використання основних засобів: забезпечення підприємства основними засобами; стан основних засобів; ефективність використання основних засобів. Капітальні вкладення, їх сутність, склад та джерела фінансування.

Порядок фінансування і кредитування капітальних вкладень. Фінансування витрат на поліпшення основних засобів. Ремонт основних фондів та його фінансове забезпечення.

Тема 7. Оцінювання фінансового стану підприємства

Загальна характеристика майна (коштів) підприємства, його складу, розміщення і структури. Оцінка складу майна за показниками: основні кошти і довгострокові вкладення, обігові кошти (матеріальні обігові кошти, грошові кошти і короткострокові цінні папери).

Оцінка ліквідності обігових коштів підприємств, оцінка ефективності обігових коштів. Оцінка реальності нормативу обігових коштів.

Платоспроможність підприємств як показник фінансового стану. Суть платоспроможності і її оцінка за даними балансу. Показники платоспроможності підприємств.

Суть фінансової стійкості підприємств. Система показників фінансової стійкості підприємств та її значення.

Оцінка рентабельності роботи підприємств. Вплив рентабельної роботи підприємства на їх фінансовий стан. Оцінка рентабельності продукції, виробничих фондів, власних коштів, довгострокових фінансових вкладень.

Оцінка балансового прибутку, факторів, що впливають на прибуток від реалізації продукції, та доходів від позареалізаційних операцій.

Комплексна оцінка фінансового стану підприємств.

Оцінка фінансового стану підприємств, її необхідність і значення. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємств. Необхідність і порядок перетворення бухгалтерського балансу в аналітичний.

Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Фінансова криза на підприємствах та причини її виникнення.

Тема 8. Банкрутство та санація підприємства

Санація й реструктуризація підприємств та організацій. Економічний зміст санації, випадки та мета її проведення. Санаційний аудит та порядок його проведення. Фінансові джерела санації підприємств та їх використання.

Банкрутство і ліквідація підприємств, сутність та причини виникнення. Процедура визнання боржника банкрутом і його ліквідація.

Розрахунок показників схильності підприємства до банкрутства.

Тема 9. Фінансове планування на підприємствах

Фінансове планування як процес визначення потреб підприємств у фінансових ресурсах, прогнозування їх надходжень.

Балансовий, програмно-цільовий, нормативний методи фінансового планування та метод коефіцієнтів.

Інформаційна база фінансового планування. Аналіз фінансових показників звітного періоду.

Розрахунок доходів. Визначення виручки від реалізації продукції, робіт та послуг. Розрахунок надходжень від фінансових інвестицій. Визначення потреби в довгострокових кредитах, в залученні коштів з інших зовнішніх джерел.

Розрахунок витрат на виробництво і реалізацію продукції, відрахувань в цільові фонди.

Планування витрат на розширення, реконструкцію і технічне переоснащення виробництва.

Зміст і призначення перевіркової таблиці (шахматки) до фінансового плану. Порядок її складання.

Виконання фінансового плану. Контроль за виконанням фінансового плану.

Зміст оперативного фінансування плану надходжень коштів і платежів. Його призначення.

Зміст, мета і завдання фінансового планування. Показники виробничо-господарської діяльності як вихідна база для фінансового планування.

Зміст та структура фінансового плану підприємств. Виконання фінансового плану. Контроль за виконанням фінансового плану.

Складання фінансового плану підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	денна форма			
		лекції	практ	семін	с.р.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Поняття фінансів підприємств, організація розрахунків підприємства, формування прибутку, оподаткування підприємства					
Тема 1. Сутність і основи організації фінансів підприємств	6	2			4
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	6	2	2		2
Тема 3. Формування і використання прибутку	6	2			4
Тема 4. Оподаткування підприємства	6	2			4
Тема 5. Оборотні кошти та їх організація на підприємствах	6	2	2		2
Разом за змістовим модулем 1	30	10	4		16
Змістовний модуль 2. Кредитування та оцінювання фінансового стану підприємства.					
Тема 6. Кредитування підприємств	6	2	2		2
Тема 7. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	6	2			4
Тема 8. Оцінювання фінансового стану підприємства	6	2	2		2
Тема 9. Банкрутство та санація підприємства	6	1	2		3
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	6	1			5
Разом за змістовим модулем 2	30	8	6		16
Усього годин	60	18	10		32

5. Теми лекційних, практичних, семінарських занять та зміст самостійного вивчення

№ теми	№ заняття	Вид навчальної діяльності	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Поняття фінансів підприємств, організація розрахунків підприємства, формування прибутку, оподаткування підприємства				30
1			Сутність і основи організації фінансів підприємств	6
	1	лекція 1	Сутність і основи організації фінансів підприємств	2
		самостійне вивчення	<i>Визначення оптимального ризику в фінансовій діяльності підприємств. Грошові і натуральні резерви. Форма власності, галузеві і організаційні фактори, що визначають особливості фінансів підприємств в різних сферах і структурах економіки.</i>	4
2			Організація грошових розрахунків підприємства	6
	2	лекція 2	Організація грошових розрахунків підприємства	2
		самостійне вивчення	<i>Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст, значення для забезпечення господарської діяльності.</i>	2
	3	практична робота 1	Оформлення документів на відкриття рахунків в банку. Заповнення розрахунково-платіжної документації.	2
3			Формування і використання прибутку	6
	5	лекція 3	Формування і використання прибутку	2
		самостійне вивчення	<i>Розподіл прибутку підприємства і його економічне значення.</i>	4
4			Оподаткування підприємства	6
	7	лекція 4	Оподаткування підприємства	2
		самостійне вивчення	<i>Особливості оподаткування окремих підприємств. Особливості оподаткування с/г підприємств, підприємств малого бізнесу.</i>	4
5			Оборотні кошти та їх організація на підприємствах	6
	9	лекція 5	Оборотні кошти та їх організація на підприємствах	2
		самостійне вивчення	<i>Показники стану власних обігових коштів.</i>	2
	10	практична робота 5	Обчислення показників стану та ефективності використання власних обігових коштів. Фінансові джерела формування оборотних коштів.	2
Змістовий модуль 2. Кредитування та оцінювання фінансового стану підприємства.				30
6			Кредитування підприємств	6
	12	лекція 6	Кредитування підприємств. Лізингове кредитування підприємств в аграрному виробництві.	2
		самостійне вивчення	<i>Державне кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.</i>	2
	14	практична робота 8	Лізингове кредитування підприємств в аграрному виробництві.	2
7			Фінансове забезпечення відтворення основних	6

			засобів	
	15	лекція 7	Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	2
		самостійне вивчення	<i>Порядок фінансування і кредитування капітальних вкладень. Фінансування витрат на поліпшення основних засобів. Ремонт основних фондів та його фінансове забезпечення.</i>	4
8			Оцінювання фінансового стану підприємства	6
	17	лекція 8	Оцінювання фінансового стану підприємства	2
		самостійне вивчення	<i>Оцінка балансового прибутку, факторів, що впливають на прибуток від реалізації продукції, та доходів від позареалізаційних операцій. Комплексна оцінка фінансового стану підприємств. Оцінка фінансового стану підприємств, її необхідність і значення. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємств.</i>	2
	18	практична робота 10	Розрахунок показників оцінки фінансового стану підприємств.	2
9-10			Банкрутство та санація підприємства Фінансове планування на підприємствах	12
	20	лекція 9	Банкрутство та санація підприємства. Фінансове планування на підприємствах	2
		самостійне вивчення	<i>Фінансові джерела санації підприємств та їх використання. Виконання фінансового плану. Контроль за виконанням фінансового плану. Зміст оперативного фінансування плану надходжень коштів і платежів. Його призначення</i>	8
	21	практична робота 12	Аналіз схильності підприємства до банкрутства. Складання фінансового плану підприємства	2
			Всього	60

6. Індивідуальні завдання студентам

№	Тема дисципліни	Вид завдання (реферати, дослідницькі, розрахункові роботи тощо)	Календарні строки і форма контролю
1	<i>Грошові і натуральні резерви. Визначення оптимального ризику в фінансовій діяльності підприємств.</i>	реферат	вересень
2	<i>Особливості фінансів підприємств в різних сферах і структурах економіки.</i>	дослідницька робота	вересень
3	<i>Фінанси підприємств в умовах ринкової економіки.</i>	дослідницька робота	вересень
4	<i>Зміст, завдання й організація фінансової роботи на підприємствах</i>	реферат	вересень
5	<i>Підприємство у сфері фінансово-правових відносин. Законодавча база фінансової діяльності підприємств в Україні.</i>	дослідницька робота	вересень
6	<i>Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст, значення для забезпечення господарської діяльності.</i>	реферат	вересень
7	<i>Розподіл прибутку підприємства і його економічне значення.</i>	реферат	жовтень
8	<i>Особливості оподаткування окремих підприємств. Особливості оподаткування с/г підприємств, підприємств малого бізнесу.</i>	реферат	жовтень
9	<i>Показники стану власних обігових коштів.</i>	реферат	жовтень
10	<i>Лізингове кредитування підприємств в аграрному виробництві.</i>	реферат	жовтень
11	<i>Оцінка балансового прибутку, факторів, що впливають на прибуток від реалізації продукції, та доходів від позареалізаційних операцій. Комплексна оцінка фінансового стану підприємств.</i>	реферат	жовтень
12	<i>Фінансове планування як процес визначення потреб підприємств у фінансових ресурсах, прогнозування їх надходжень.</i>	реферат	жовтень
13	<i>Державне кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.</i>	реферат	листопад
14	<i>Оцінка фінансового стану підприємств, її необхідність і значення. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємств.</i>	реферат	листопад
15	<i>Санація й реструктуризація підприємств та організацій.</i>	дослідницька робота	листопад
16	<i>Методи фінансового планування на підприємстві</i>	реферат	листопад
17	<i>Виконання фінансового плану. Контроль за виконанням фінансового плану. Зміст оперативного фінансування плану надходжень коштів і платежів. Його призначення.</i>	реферат	листопад

Під час вивчення дисципліни «Фінанси підприємства» у навчальному процесі застосовуються такі методи навчання: розповідь, бесіда, лекція, пояснення, демонстрація, ілюстрація, навчальна дискусія, самостійне виконання практичних завдань, розв'язування задач.

9. Контроль результатів навчання

9.1. Форми та засоби поточного і підсумкового контролю

Контроль знань здобувачів освіти здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання здобувачів освіти з дисципліни є:

- індивідуальне опитування, фронтальне опитування;
- модульні контрольні роботи у формі тестування;
- презентації та виступи на семінарських заняттях.

Зміст курсу дисципліни «Фінанси підприємств» поділений на 2 змістових модулі. Кожний модуль включає в себе лекції, семінарські заняття та самостійну роботу здобувачів освіти і завершується рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-6, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 6-11.

Після завершення відповідно змістового модуля проводяться *модульні контрольні роботи (МК)*. До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу в т. ч і матеріал самостійно, відпрацювали семінарські заняття.

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування, та середній рейтинг відпрацювання семінарських занять.

Участь здобувачів освіти в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі, тестові завдання обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання. Здобувачі освіти, які не виконали вимоги щодо самостійної роботи чи будь якого іншого виду навчальної діяльності, не допускається до складання МК і даний модуль йому не зараховується.

Семестрові бали (семестровий рейтинг) здобувачі освіти отримують як середнє арифметичне балів змістових модулів з усіх тем змістових модулів. Оцінка навчальної успішності студентів здійснюється під час семестрового оцінювання у формі заліку.

9.2. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання виступів на семінарських заняттях, модульної контрольної роботи, усних і письмових відповідей на питання, здачі заліків з модулів, заліку з навчальної дисципліни – від 0 до 50 балів:

- глибоке, теоретично обґрунтоване розкриття питання; розрахунки, зроблені без помилок, проведено повний аналіз, відображена власна позиція – **48-50 балів**;
- обґрунтоване розкриття питання чи/та розрахунки, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – **45-47 балів**;
- студент знає викладений матеріал і добре володіє ним., але допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, понять, відповідь не дає повного розкриття питання, немає власної позиції – **42-44 балів**;
- неповне розкриття питання, доведені до завершення розрахунки але не зроблено їх аналіз; загалом наявні достатні знання – **38-41 балів**;
- питання розкрито фрагментарно, наявні фактологічні помилки під час викладу чи/та помилки під час проведення розрахунків – **34-37 балів**;

- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі та проведенні розрахунків – **30-33 балів**;
- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1-30 бали**;
- відсутність відповіді на питання – **0 балів**.

9.3. Оцінювання за формами контролю

	Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Разом
%	50	50	100

9.4. Шкала оцінювання

Відсоток правильних відповідей	Рейтинг за п'ятдесятибальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Запис у заліковій книжці студента та відомості	Оцінка за дванадцятибальною шкалою
97-100	49, 50	5	відмінно	12
93-96	47, 48	5	відмінно	11
90-92	45, 46	5	відмінно	10
85-89	43, 44	4	добре	9
80-84	40, 41, 42	4	добре	8
75-79	38, 39	4	добре	7
69-74	35, 36, 37	3	задовільно	6
65-68	33, 34	3	задовільно	5
60-64	30, 31, 32	3	задовільно	4
менше 60	0-29	2	незадовільно	2

10. Методичне забезпечення

1. Копія або витяг з навчального плану.
2. Навчальна (типова) програма;
3. Програма навчальної дисципліни;
4. Комплексна контрольна робота;
5. Інструкційно-методичні матеріали до самостійної роботи здобувачів освіти;
6. Питання до семестрового заліку;
7. Білети до семестрового заліку;
8. Плани занять;
9. Конспект лекцій з дисципліни;
10. Питання до модульного контролю;
11. Завдання до модульного контролю;
12. Методичні вказівки, рекомендації, розробки, навчальні посібники; електронні посібники, презентації, навчальні фільми, відео сюжети

11. Рекомендована література

Базова

1. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
2. Венгер В. В. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 432 с. 26
3. Власова Н. О., Міщенко В. А., П'ятак Т. В., Кочетова Т. І., Котлярова А. В. Фінанси підприємств: підручн. за наук. ред. проф. Власової Н.О. Х.: Світ Книг, 2018. 437 с.
4. Гаватюк Л. С. Фінанси підприємств у схемах і таблицях: навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 111 с.
5. Кремень О. І., Кремень В. М. К. Фінанси: навч. посіб. для ст-ів ВНЗ. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
6. Курило О. Б., Бондаренко Л. П., Вівчар О.Й, Чубка О.М. Фінанси підприємств: підручн. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с
7. Любенко Н. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 262 с.
8. Нікола С. О. Н631 Фінанси підприємств : навч. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с.
9. Фінанси сільськогосподарських підприємств (посібник з питань фінансових відносин у ринкових умовах) / За ред. М.Я.Дем'яненка. –К.:ІАЕ, 2000. –604с.

Допоміжна

1. Бовш Л. А. Заїчко І. В., Безпека держави в контексті формування сприятливих умов господарювання економічних суб'єктів. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка». 2016. Вип. 1(5). С. 11 -17.
2. Бондарук Т. Г., Бондарук І. С. Державне регулювання розвитку малого бізнесу і його соціальної відповідальності. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2019. №3. С. 111 -119.
3. Бондарук Т. Г., Заїчко І. В., Бондарук І. С. Діагностика стану фінансів підприємства та його інвестиційної привабливості в системі фінансового менеджменту. Науковий вісник Державної академії статистики, обліку і аудиту. 2022. № 1-2. С.62-75. doi: 10.31767/nasoa.1-2-2022.08.
4. Вербівська Л. В., Заїчко І. В., Тимченко Т. М. Управління інвестиційноінноваційними ресурсами підприємств в реаліях цифрової економіки. Інвестиції: практика та досвід. № 2. 2022. С. 67-73.
5. Заїчко І. В. Бюджетна політика в системі забезпечення фінансової безпеки : дис. ...канд. екон. наук : 08.00.08. Чернігів, 2020. 265 с.
6. Заїчко І. В. Заїчко В. І. Правові аспекти діяльності та роль фінансового менеджменту підприємств в умовах війни. «Science and Practice: Implementation to Modern Society»: матеріали 12-ї Міжн. наук.-практ. конф. (Manchester, May 6-8, 2022). Manchester, Great Britain: Peal Press Ltd., 2022. С. 538-542.
7. Заїчко І. В., Білошкурська Н.В. Нормативно-правове та методичне підґрунтя визначення рівня забезпечення і регулювання фінансової безпеки підприємств та держави. Економіка та суспільство. 2021. № 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/991>
8. Богріновцева Л. М., Ключка О. В. Моделі ціноутворення фінансових опціонів як інструментів хеджування ризиків. Бізнес Інформ. 2019. № 2. С. 390-395.
9. Мальська М. П., Білоус С. В. Менеджмент організацій: теорія та практика: навч. посіб. Київ : SBA-print, 2020. 190 с.
10. Пігуль Н.Г. Сутність та значення санації підприємства в сучасних умовах господарювання. Економіка та суспільство. 2019. № 20. С. 359-365.

11. Фінансовий менеджмент : підручн. / за заг. ред. М.І. Крупки, [М.І. Крупка, О.М. Ковалюк, В.М. Коваленко та ін.]. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 438 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Урядового порталу. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
4. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua/>
7. Офіційний портал Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/> 28
8. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/about/>
9. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>
11. Інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку. URL: <https://ufin.com.ua/>
12. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua/>
13. Сайт Асоціації українських банків. URL: <https://aub.org.ua/>